

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2001-2002

26 november 2001

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Johan Malcorps, Bruno Tobback, Patrick Lachaert en Jos Bex –
houdende vermindering van het gebruik van pesticiden door openbare diensten
in het Vlaamse Gewest**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Paul Wille**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs,
Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de
heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde,
de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever,
de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De
Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan
Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

611 (2000-2001)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

– Nrs. 2 en 3 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening behandelde op 11 en 25 oktober, 6 en 19 november 2001 het voorstel van decreet van de heren Johan Malcorps, Bruno Tobback, Patrick Lachaert en Jos Bex houdende vermindering van het gebruik van pesticiden door openbare diensten in het Vlaamse Gewest (*Parl. St. Vl. Parl. 2000-2001, nr. 611/1*).

I. Toelichting door de indieners van het voorstel van decreet

Volgens de heer Johan Malcorps kent het Vlaamse Gewest nog steeds een zeer hoog gebruik van pesticiden. De hoeveel pesticiden, uitgedrukt in kilogram per hectare, staat in Vlaanderen op recordhoogte. Enig positief nieuws is dat het gebruik van pesticiden, biociden inbegrepen, niet meer toeneemt. Anderzijds is er echter ook geen noemenswaardige afname.

Bijgevolg is er duidelijk een dringende nood aan programma's tot vermindering van het gebruik van pesticiden, dit zowel kwantitatief als kwalitatief, namelijk zo veel mogelijk schadelijke stoffen vervangen door volwaardige alternatieven. De reductie is ook reeds ingeschreven in het federaal plan voor duurzame ontwikkeling en op Vlaams niveau in het milieu- en natuurbeleidsplan (Mina-plan 2). Het Vlaamse milieu- en natuurbeleidsplan voorziet in een ambitieuze reductie met de helft tegen 2005.

Uit metingen van de Vlaamse milieuadministratie blijkt dat pesticiden vandaag overal in het milieu in grote hoeveelheden terug te vinden zijn, ook in oppervlaktewateren. Ook de Commissie ad hoc Milieu en Gezondheid heeft zich over het probleem gebogen (*Parl. St. Vl. Parl. 2000-2001, nr. 740/1*). In veel gevallen worden de voorziene maximumnormen inzake bestrijdingsmiddelen overschreden. Het probleem is het grootste in de land- en tuinbouw. Biologische landbouw moet verder worden uitgewerkt als belangrijk alternatief.

De problemen moeten in eerste instantie aangepakt worden door middel van pesticidenreductieprogramma's. Vlaanderen staat reeds ver op dit gebied. Het is ontegensprekelijk noodzakelijk dat de overheid het goede voorbeeld geeft. De diverse overheden komen op de tweede plaats wat de hoeveelheid gebruikte pesticiden betreft. De Vlaamse administratie werkt momenteel aan de voorbereiding van reductieprogramma's.

De grootste gebruikers van pesticiden in Vlaanderen bij de overheidsdiensten zijn de NMBS, gevolgd door de gemeenten. Deze twee worden op de voet gevolgd door de administratie Wegen en Verkeer van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, ondanks het bestaan van het Bermbesluit van 27 juni 1984, dat het gebruik van biociden in bermen verbiedt. Andere gebruikers van pesticiden zijn (onder meer) de provincies, de Regie der Luchtwezen, enzovoort.

De bedoeling van het voorstel is om de overheden het goede voorbeeld te laten geven. Ondanks het bestaan van diverse regelingen en initiatieven ter zake, is het geboekte resultaat redelijk schraal. Naast het Bermbesluit van 27 juni 1984 en het decreet natuurbehoud van 21 oktober 1997, dat naast de meer specifieke normen een algemene zorgplicht inhoudt, zijn er, als belangrijkste instrument, de gemeentelijke milieuconvenants, waarin de beperking van het gebruik van pesticiden is voorzien en waardoor de gemeenten worden aangezet tot het nemen van bepaalde engagementen. De algemene conclusie kan echter zijn dat een deel van de ingediende reductieplannen vaag en beperkt zijn. Meer precieze en concrete instructies zijn dan ook aangewezen.

In het belang van de directe leefomgeving, moet het publieke domein volledig gifvrij worden en daarom moeten er stimulansen komen. Het Brussels Gewest heeft al 10 jaar geleden een ordonantie betreffende het gebruik van pesticiden op het openbare domein uitgewerkt.

De uiteindelijke bedoeling moet volgens de heer Malcorps zijn het gebruik van pesticiden door openbare overheden volledig en definitief te bannen. In ieder geval moet minstens tot een reductie van het gebruik van pesticiden worden gekomen.

II. Algemene bespreking

– Algemene opmerkingen

De heer *Jacky Maes* merkt op dat veel gemeenten niet of onvolledig op de hoogte zijn van de mogelijkheden tot beperking van pesticiden. Het verdient aanbeveling na te gaan waarom niet alle gemeenten meedoen, vooraleer nieuwe financiële stimulansen aan te bieden.

De heer *Patrick Lachaert* wijst op de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid en verwijst in dat verband naar de administratie Wegen en Verkeer.

De heer *Frans Wymeersch* meent dat het beter is financiële stimuli te bieden eerder dan het invoeren van verbodsbepalingen. Het lid pleit voor positieve regelgeving in plaats van het gebruik van verbodsbepalingen. De in de toelichting aangehaalde vermindering of opheffing van distelbestrijding is in feite nadelig. Men moet terdege rekening houden met de praktijk : veel recreatiegebieden, wandelpaden en dergelijke worden overwoekerd door distels.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* is ervan overtuigd dat gevallen van overmacht decretaal moeten geregeld worden.

De heer *Jef Van Looy* is van oordeel dat de algemene doelstelling van het voorstel van decreet goed is. Het lid vraagt zich echter af of een principieel verbod niet te verregaand is. Er moet immers rekening gehouden worden met alle elementen. Zo is bijvoorbeeld in het kader van de distelbestrijding (akkerdistel), mechanische bestrijding niet opgewassen tegen het probleem van de distels. Geen of verkeerde bestrijding is zelfs nadelig, omdat zaden van de te bestrijden planten dan uitgezaaid worden in belendende percelen, waardoor het probleem vergroot wordt en dus het pesticidengebruik in feite zal toenemen.

Daarnaast stelt de spreker voor om het begrip 'pesticiden' in het kader van het algemeen verbod aan te passen, teneinde de tekst inhoudelijk in overeenstemming te brengen met de bestaande regelgeving.

In vergelijking met het decreet natuurbehoud van 21 oktober 1997, waar in artikel 7 van het voorstel van decreet naar wordt verwezen, moet ook worden vastgesteld dat de doelstellingen van het voorliggende voorstel van decreet ruimer zijn. Immers het voorstel van decreet heeft ook betrekking op veiligheid, (volks)gezondheid, milieu en economie. Daarom kunnen er volgens de heer Van Looy terecht vragen gesteld worden over de aard en de concrete toepassing van de strafbepalingen van het decreet natuurbehoud. Hoe gaat men de regel toepassen dat het goed in de oorspronkelijke toestand moet worden hersteld ? Wat met gevangenisstraffen voor openbare besturen ? Volgens het lid zal de handhaving van de bepalingen dus niet eenvoudig zijn en is de verwijzing naar de strafbepalingen in artikel 7 van het voorstel van decreet problematisch.

De heer Van Looy vindt tevens dat het een lacune is dat er in het voorstel niet voorzien is in een beroepsprocedure, na een negatief advies van de Ex-

pertencommissie voor het gebruik bestrijdingsmiddelen (artikel 6). Verder is het noodzakelijk om personen uit de praktijk te laten zetelen in de Expertencommissie. Naast vertegenwoordigers van de Mina-Raad zou ook de SERV moeten vertegenwoordigd zijn. De commissie moet in ieder geval voldoende flexibel zijn.

Het lid is van oordeel dat een afweging tussen milieu enerzijds en economische en landbouwbelangen anderzijds noodzakelijk blijft. Ter illustratie verwijst het lid naar de distelbestrijding. Het valt te betreuren dat specifieke maatregelen in het kader van de distelbestrijding door het voorstel van decreet zouden wegvallen.

De heer *Johan Malcorps* stelt dat wijzigingen aan het voorstel van decreet nog mogelijk zijn. Er zijn inderdaad argumenten om het begrip 'pesticiden' te vervangen door het meer algemene begrip 'bestrijdingsmiddelen'. Inzake de Expertencommissie, kan men zich afvragen of de administratie deze bevoegdheid niet op zich zou kunnen nemen. Het lid vraagt een pragmatische houding voor bepaalde risicocategorieën, bijvoorbeeld in het kader van de distelbestrijding.

Wat de distelbestrijding betreft, wijst de heer Malcorps er verder op dat de wettelijke verplichting om de bloei, zaadvorming en de uitzaaiing van bepaalde soorten distels (akkerdistel, speerdistel, kale jonker en kruldistel) tegen te gaan, onverminderd blijft voortbestaan. Het koninklijk besluit van 19 november 1987 wordt niet afgeschaft door het voorgestelde decreet. Het lid wijst er tevens op dat dit besluit inzake distelbestrijding in natuurbehoudskringen niet onbetwist is. Verder brengt het lid in herinnering dat er steeds een afwijking kan worden gevraagd.

De heer Malcorps overloopt ook de reactie van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). De VVSG is niet tegen het voorstel, maar vraagt wel dat er zou worden voorzien in een overgangstermijn. Verder is de vereniging van oordeel dat de toepassing moet samenvallen met de nieuwe milieuconvenants.

– Standpunt van de minister

Mevrouw *Vera Dua*, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, heeft het voorstel aan de Vlaamse regering voorgelegd om het definitief standpunt van de regering te kennen. Verschillende leden van de Vlaamse regering zijn bij de inhoud van dit voorstel van decreet betrokken partij. De minister bevoegd voor Openbare Werken zelfs

meer dan de minister bevoegd voor Leefmilieu. Er is in de schoot van de Vlaamse regering enige ongerustheid over de mogelijke financiële implicaties voor de gemeenten. Er wordt ook verwezen naar de opmerkingen van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). De Vlaamse regering wil een standpunt innemen na de hoorzitting met de VVSG.

De heer *Jacques Timmermans*, commissievoorzitter, merkt op dat er geen hoorzitting met de VVSG is gepland. Er is een duidelijke nota door de vereniging rondgestuurd en het is aan de commissie om te beslissen of die nota in een hoorzitting moet worden toegelicht. De heer *Johan Malcorps* kondigt aan dat hij amendementen zal indienen waarin rekening zal worden gehouden met de opmerkingen van de VVSG.

Minister *Vera Dua* is van oordeel dat het gebruik van pesticiden zo veel mogelijk moet beperkt worden aan de hand van reductieprogramma's. Ondanks een hele reeks van stimulerende programma's, worden evenwel slechts beperkte resultaten geboekt. Daarom moet een afweging gemaakt worden tussen stimulansen en verbodsbepalingen. De minister erkent dat de Vlaamse overheid het voorbeeld moet geven.

De minister is niet gewonnen voor het instellen van weer een nieuwe expertencommissie. In de Vlaamse administratie is voldoende expertise aanwezig en de voorgestelde regeling kan een aanzet betekenen om die deskundigheid nog te versterken. Uit algemeen overleg met de administratie blijkt dat er zeker en vast een overgangstermijn en een code van goede praktijken nodig zijn. Verder vraagt de minister of er geen bepaling moet worden voorzien voor overmacht, met meldingsplicht aan de administratie.

De minister laat verder opmerken dat de tekst van het milieuconvenant moet worden aangepast als het voorstel van decreet wordt aangenomen. Financiële stimuli zijn reeds opgenomen in de milieuconvenants en onder geen beding wil de minister nieuwe aparte subsidiestromen genereren.

Op de vraag van de heer *Jef Van Looy* naar de bevoegde administratie, antwoordt de minister dat Aminal (administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer) bevoegd is. Voorlopig berust die bevoegdheid nog specifiek bij de afdeling Water van Aminal, wat historisch zo gegroeid is, gezien de problematische waterkwaliteit.

– *Opmerkingen VVSG*

De heer *Johan Malcorps* stelt dat aan de hand van de amendementen bij het voorstel van decreet rekening zal worden gehouden met de opmerkingen van de VVSG. Een hoorzitting met de VVSG lijkt dan ook overbodig.

Een van de belangrijkste bedenkingen van de VVSG is dat er voldoende tijd moet worden gegeven om de gemeenten in staat te stellen zich voor te bereiden. In de amendementen wordt daar rekening mee gehouden door het verbod te laten ingaan met ingang van 1 januari 2004. Pas tegen 1 juni 2003 zullen de openbare diensten een reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen voor hun dienst aan de Vlaamse overheid moeten bezorgen. De gemeenten krijgen dus ruimschoots de tijd. Ook de administratie krijgt hierdoor voldoende gelegenheid om de nodige modellen en aanbevelingen op te stellen en aan de gemeenten ter beschikking te stellen.

Ook aan de andere bekommernis van de VVSG om geen overlappings met de gemeentelijke milieuconvenants te creëren, is gevolg gegeven. De voorgestelde amendementen moeten er toe bijdragen dat het voorstel van decreet volledig in het verlengde ligt van het gemeentelijk milieuconvenant en dat beide elkaar versterken. Bovendien wordt voorzien in de invoering van een overmachtrege-ling bij acute plagen.

– *Lijst bestrijdingsmiddelen*

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vraagt of er een inventaris beschikbaar is van de bestrijdingsmiddelen die door de gemeenten worden gebruikt. Het commissielid moet immers vaststellen dat informatie hierover zeer karig is.

Minister *Vera Dua* wijst er op dat er zeer veel producten zijn. In het kader van de Europese Unie is er het plan om binnen een bepaalde periode meer dan 3.000 stoffen te screenen op eventuele schadelijkheid. Prioriteit is gegeven aan de stoffen met de meeste risico's. De screening wordt voortgezet om ze tegen 2008 te kunnen afronden. De minister wijst op de verschillende moeilijkheden die gepaard gingen met het onderzoek. Zo is het niet evident om gegevens te bekomen over de aard van de stoffen, over het gebruik en de volume van het gebruik. De minister meent dat er wel gegevens zijn over de bestrijdingsmiddelen die het meest door de

gemeenten worden gebruikt, omdat het dan over courante producten gaat.

De minister herinnert eraan dat er momenteel wordt gewerkt aan een globaal reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen. Eindelijk is er in het kader van die reductieprogramma's een akkoord tot stand gekomen met de industrie over de terbeschikkingstelling van gegevens, na jarenlange discussies. In bepaalde sectoren is er al registratie van de gebruikte producten. In de landbouwsector is het de bedoeling om stimulerend te werken via beheersovereenkomsten. Landbouw heeft weinig belang bij het overdreven gebruik van bestrijdingsmiddelen, gezien het kostenplaatje dat eraan is verbonden. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij particulieren is in relatieve cijfers in feite groter, zoals bijvoorbeeld het gebruik van onkruidverdelgers voor tuinen en opritten of het gebruik van insecticiden in slaapkamers. Daarom zijn intensieve informatiecampagnes voor particulieren nodig.

III. Artikelsgewijze bespreking

De amendementen met de nummers 1 tot 3, ingediend op 25 oktober 2001, zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2000-2001*, nr. 611/2. De amendementen met de nummers 4 tot 16, ingediend op 6 november 2001, zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2000-2001*, nr. 611/3.

Vervanging term "pesticiden" door "bestrijdingsmiddelen"

Amendement nr. 4 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt er toe de term 'pesticiden' in het voorstel van decreet te vervangen door de term 'bestrijdingsmiddelen', aangezien deze term in de huidige wetgeving wordt gebruikt.

Mevrouw Marleen Van den Eynde is niet overtuigd van de correctheid van het begrip 'bestrijdingsmiddelen'. Het commissielid vraagt of biologische bestrijdingsmiddelen al dan niet onder deze terminologie vallen. De term 'bestrijdingsmiddelen' is volgens haar zeer algemeen en omvat alle soorten bestrijdingsmiddelen, dus ook deze van biologische aard. Daarom verdient het volgens het lid de voorkeur om het begrip te vervangen door de term 'chemische bestrijdingsmiddelen'.

De heer Johan Malcorps verwijst naar de definitie in artikel 2, 1°, van het voorstel van decreet. In de definitie worden de biologische bestrijdingsmiddelen expliciet van het toepassingsgebied van het decreet uitgesloten. In dit verband verwijst het lid

nog naar amendement nr. 5, dat ertoe strekt in de definitie de woorden "waarbij gebruik gemaakt wordt van levende organismen" te schrappen.

De heer Jacques Devolder sluit zich hierbij aan en pleit voor het gebruik van de term 'bestrijdingsmiddelen'.

Het amendement nr. 4 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex wordt aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 2

De heer Johan Malcorps overloopt het voorgestelde artikel 2, waarin de belangrijkste termen worden gedefinieerd. De definitie van pesticiden in 1° is zo algemeen mogelijk. Verder is in 2° een ruime opsomming van openbare diensten opgenomen op basis van de lijst van het Bermbesluit. De regeling wordt niet louter en alleen op Vlaamse overheden toepasselijk gemaakt, maar is ook van toepassing op federale diensten op het grondgebied van het Vlaamse Gewest en op federale overheidsbedrijven zoals de NMBS.

Amendement nr. 5 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt ertoe in de definitie van bestrijdingsmiddelen in artikel 2, 1°, van het voorstel van decreet de verwijzing naar het gebruik van levende organismen te schrappen, waardoor biologische bestrijdingsmiddelen in hun totaliteit niet onder het verbod vallen.

Amendement nr. 6 van dezelfde indieners heeft tot doel de uitgebreide opsomming van openbare diensten in artikel 2, 2°, van het voorstel van decreet te vervangen door de algemene omschrijving 'alle publiekrechtelijke rechtspersonen actief op het grondgebied van het Vlaamse Gewest'. Bij de toelichting wordt verwezen naar de opsomming in het Bermbesluit van 4 juni 1987. De lijst in de toelichting bij het amendement is echter indicatief en niet exhaustief. De bedoeling is dat alle openbare diensten van alle beleidsniveaus en tevens de openbare instellingen die een openbare taak waarmaken, onder de toepassing van dit decreet vallen.

Amendement nr. 7 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt ertoe de 'reductieprogramma's voor bestrijdingsmiddelen' zoals gedefinieerd in artikel 2, 3°, van het voorstel van decreet op een andere wijze te omschrijven. Het begrip milieu wordt op dezelfde wijze geïnterpreteerd als in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. De reductieprogramma's beogen niet alleen de bescherming van het milieu, maar in eerste instantie ook de volksgezondheid. Daarom wordt er geopteerd voor de algemene omschrijving 'bescherming van mens en milieu'.

De amendementen nrs. 5, 6 en 7 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex worden aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel 2 wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 3

Artikel 3 vormt volgens de heer Johan Malcorps de kern van het voorstel van decreet. De bedoeling is een compleet verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in te voeren op plaatsen waar veel mensen (kunnen) komen. De voorgestelde regeling gaat veel verder dan die van het Bermbesluit en heeft betrekking op het hele publieke domein. De verkoop van pesticiden kan niet aan banden gelegd worden aangezien dit een federale bevoegdheid is, maar wel het gebruik van pesticiden, aangezien dit een gewestelijke materie is.

Amendement nr. 8 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt ertoe de inleidende zin van artikel 3 te vervangen en heeft hetzelfde doel als amendement nr. 7. De algemene verwijzing naar mens en milieu zou ook worden opgenomen in het algemene verbod.

Ten aanzien van de omschrijving 'andere stoffen die giftig of gevaarlijk zijn voor mens en milieu' in de bij amendement nr. 8 voorgestelde tekst, merkt mevrouw Marleen Van den Eynde op dat de erkenning van bestrijdingsmiddelen een federale bevoegdheid is. Daarom moet de Vlaamse overheid er bij de federale overheid op aandringen dat de verkoop van bepaalde stoffen zou worden verboden.

Het amendement nr. 8 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 9 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt ertoe 1 januari 2004 als ingangsdatum van het algemeen verbod in te voeren.

Volgens mevrouw Marleen Van den Eynde voert de bepaling van amendement nr. 9 een absoluut verbod in op het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, terwijl volgens de titel van het voorstel van decreet in eerste instantie toch een vermindering wordt beoogd. Ook in het gewestelijk milieubeleidsplan (Mina-plan) gaat het over een reductie van het gebruik van pesticiden, terwijl nu van een verbod wordt gewaagd. Een reductie is niet hetzelfde als een verbod. Bij amendement nr. 10 wordt er vervolgens een afwijking toegestaan op dat algemeen verbod. Het lid is van oordeel dat de invoering van een algemeen verbod te negatief is.

Minister Vera Dua merkt op dat er inderdaad een verbod wordt ingevoerd, maar het is mogelijk om in bepaalde gevallen toch een afwijking toe te staan. De heer Johan Malcorps verwijst naar de algemene intentie van het voorstel van decreet. Giftige stoffen moeten geweerd worden in het belang van de volksgezondheid en het milieu. De spreker verwijst naar de aanbevelingen van de Commissie ad hoc Milieu en Gezondheid (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 740/1*). Er moet een duidelijk signaal gegeven worden dat schadelijke stoffen niet kunnen. Het openbaar domein moet gifvrij worden.

Er worden ook stimuli geboden, dus is er volgens het lid geen uitsluitend negatieve ingesteldheid, wat door de heer Jacques Timmermans wordt bevestigd. Beide leden wijzen er op dat afwijkingen kunnen worden toegestaan wanneer dat noodzakelijk is. De bekommernis is dat er een duidelijk signaal wordt gegeven aan de openbare diensten.

De heer Johan Malcorps benadrukt dat het de bedoeling is het gebruik van bestrijdingsmiddelen terug te dringen. In het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling is ook in een reductieprogramma voorzien, evenwel zonder duidelijke timing. Een product waarvan definitief vastgesteld is dat het schadelijk is, moet inderdaad volledig worden verboden.

Het amendement nr. 9 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 1 van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Jean Geraerts strekt ertoe een overmachtregeling in te voeren in artikel 3 van het voorstel van decreet om zodoende de openbare be-

sturen de mogelijkheid te geven om op te kunnen treden als er een plaag is en alternatieve bestrijdingsmiddelen niet voldoen, zoals bij een plaag van termieten of processierupsen.

Amendement nr. 11 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex betreft de invoering van een overmachtbepaling in artikel 3. Overmacht zal slechts kunnen ingeroepen worden in geval van acute plagen die onvoorzienbaar zijn. Sommige plagen zijn wel voorzienbaar, zoals de plaag van eikenprocessierupsen. De overmacht zal uitsluitend kunnen ingeroepen worden in zeer hoge nood en enkel als er geen alternatieve oplossing mogelijk is. Dit moet onmiddellijk op de dag van de beslissing zelf gemeld worden aan de minister bevoegd voor leefmilieu, omdat het duidelijk om een uitzondering bij overmacht gaat.

Het amendement nr. 1 van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Jean Geraerts wordt verworpen met 6 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Het amendement nr. 10 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex, met dezelfde strekking als amendement nr. 11, wordt ingetrokken.

Het amendement nr. 11 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel 3 wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 4

Het amendement nr. 12 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt ertoe artikel 4 te schrappen. De in dit artikel aan de expertencommissie opgedragen taken, kunnen volgens de heer Malcorps worden uitgevoerd door de administratie. Een aparte commissie is te omslachtig en is niet in overeenstemming met het streven tot vereenvoudiging van de werking van de administratie. Het is dan wel noodzakelijk dat aan de administratie de mogelijkheid wordt geven om die opdracht met de nodige expertise te kunnen uitoefenen.

Het amendement nr. 12 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Door de goedkeuring van dit amendement worden de volgende artikelen van het voorstel van decreet hernummerd.

Artikel 5

Amendement nr. 13 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt er toe de verwijzing naar de expertencommissie te schrappen, in aansluiting op de bij amendement nr. 12 voorgestelde schrapping van artikel 4.

Amendement nr. 14 van de heren Malcorps, Maes en Bex strekt ertoe artikel 5 volledig te vervangen. Het amendement heeft volgens de heer Malcorps de bedoeling het artikel zodanig te herschrijven en te verduidelijken dat het zo snel als mogelijk uitvoerbaar wordt, zonder verdere uitvoeringsbepalingen. De overheid kan indien nodig altijd nog verdere richtlijnen geven.

Door de voorgestelde bepaling moeten de openbare diensten een reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen voor hun dienst opstellen en bezorgen aan de voor leefmilieu bevoegde minister tegen ten laatste 1 juni 2003. De bedoeling is dat het opstellen van een reductieprogramma een eenmalige inspanning is. Er kunnen afwijkingen worden aangevraagd voor een periode van maximum 5 jaar. Een nieuwe afwijking zal opnieuw moeten worden aangevraagd. Om de nodige rechtszekerheid toe te kennen aan de openbare diensten, wordt er uitgegaan van een stilzwijgende goedkeuring, als er niet of laattijdig wordt gereageerd door de diensten van de minister.

Het subamendement nr. 15 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt ertoe om de maximumtermijn van 5 jaar weg te laten zodat redelijke en verantwoorde afwijkingen voor een langere periode dan 5 jaar kunnen gelden. Een maximumtermijn van 5 jaar kan in het licht van een meerjarenplanning vrij kort zijn.

Het amendement nr. 13 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex wordt ingetrokken.

Het subamendement nr. 15 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het amendement nr. 14 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex, dat artikel 5 vervangt, wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Artikel 5 wordt in de tekst aangenomen door de commissie hernummerd in artikel 4.

Artikel 6

Amendement nr. 2 van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Jean Geraerts strekt ertoe het tweede lid van artikel 6 te schrappen. Daarin wordt bepaald dat de Vlaamse regering extra financiële middelen uittrekt voor gemeenten die verder gaan dan de vooropgestelde minimumcriteria in de reductieprogramma's voor bestrijdingsmiddelen. Mevrouw Van den Eynde is van oordeel dat dit moet worden geregeld via het gemeentelijke milieuconvenant.

Amendement nr. 3 van dezelfde indieners sluit aan bij amendement nr. 2 en heeft volgens mevrouw Van den Eynde tot doel de extra financiële stimuli te voorzien via de gemeentelijke milieuconvenants. In het gemeentelijke milieuconvenant moeten de financiële stimuli opgetrokken worden voor gemeenten die informatiecampagnes voeren die particulieren er toe willen aanzetten het gebruik van pesticiden te verminderen.

Amendement nr. 16 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex strekt ertoe het eerste en tweede lid van artikel 6 van het voorstel van decreet te schrappen. De heer Johan Malcorps stelt dat er op deze wijze geen mogelijke onduidelijkheid of verwarring tussen het milieubeleidsplan en de bepalingen van het voorstel van decreet kan ontstaan. De bedoeling van dit voorstel van decreet is, om in het kader van de doelstellingen van het milieubeleidsplan, te komen tot een reductie van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Daarom moet een duidelijk signaal worden gegeven aan de openbare diensten. Verder bestaan de financiële stimulansen voor de gemeenten reeds in het kader van het gemeentelijke milieuconvenant.

Volgens het lid zijn er alternatieven voor bestrijdingsmiddelen zoals mechanische onkruidbestrijding (met veegwagens, onkruidborstels en dergelijke), manuele onkruidbestrijding (schoffelen en wieden) en thermische bestrijding (infraroodbestraling). Deze alternatieve vormen van onkruidbestrijding zijn evenwel duurder dan pesticiden, maar zouden bijvoorbeeld op intercommunaal niveau kunnen worden aangeschaft. De Vlaamse overheid moet er voor zorgen dat deze inspanningen draaglijker worden voor de gemeenten.

De ondersteuning van de gemeenten voor informatiecampagnes ten behoeve van particulieren om het particulier gebruik van bestrijdingsmiddelen te beperken, blijft behouden in het voorstel van decreet.

Het amendement nr. 16 van de heren Johan Malcorps, Jacky Maes en Jos Bex wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het amendement nr. 2 van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Jean Geraerts vervalt door de aanneming van het amendement nr. 16.

Het amendement nr. 3 van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heer Jean Geraerts wordt verworpen met 6 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Dit artikel wordt in de tekst aangenomen door de commissie hernummerd in artikel 5.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt dat alle schendingen van dit decreet worden onderzocht, vervolgd en bestraft overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

De heer Jef Van Looy stelt de concrete toepasbaarheid van deze bepaling in vraag. De spreker vraagt zich af wie uiteindelijk de sanctie zal moeten dragen. Volgens het lid kan men moeilijk een gevangenisstraf opleggen aan een openbaar bestuur, bijvoorbeeld aan de burgemeester of de gemeentelijke werklieden, bij inbreuken op het verbod. Verder kan men zich afvragen hoe het gevorderde herstel in de vroegere toestand in de praktijk zou moeten worden uitgevoerd.

Volgens de heer Johan Malcorps kunnen de strafbepalingen van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu wel worden overgenomen in dit voorstel van decreet. De doelstelling en het onderwerp van het voorstel van decreet leunen sterk aan bij de doelstellingen van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Er is volgens het lid meer verwantschap dan met de strafbepalingen inzake interne milieuzorg uit het decreet algemene bepalingen milieubeleid.

Artikel 7 wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

Dit artikel wordt in de tekst aangenomen door de commissie hernummerd in artikel 6.

IV. Eindstemming

Het geamendeerde voorstel van decreet houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse Gewest wordt aangenomen met 6 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

Paul WILLE

De voorzitter,

Jacques TIMMERMANS

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**VOORSTEL VAN DECREET****houdende vermindering van het gebruik
van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten
in het Vlaamse Gewest****Artikel 1**

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° bestrijdingsmiddel : elke stof bestemd voor de vernietiging of de aantasting van het metabolisme van schadelijk geachte dieren, planten, micro-organismen of virussen ; in deze definitie zijn onder meer begrepen : de fytofarmaceutische producten, de insectenverdelgers, de schimmelwerende middelen, de herbiciden, de groei-regelaars, de nematiciden, de mollusciciden, de rodenticiden, de repellenten ; de volgende stoffen worden niet beschouwd als bestrijdingsmiddelen in de zin van dit decreet : biologische bestrijdingsmiddelen ; stoffen bestemd voor de specifieke bestrijding van levende organismen die gebouwen of woningen infesteren of die mens of dier parasiteren ;
- 2° openbare diensten : alle publiekrechtelijke rechtspersonen actief op het grondgebied van het Vlaamse Gewest ;
- 3° reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen : een programma tot vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen of tot wijziging van het soort van bestrijdingsmiddelen dat wordt gebruikt, opgesteld door een openbare dienst, met het oog op de bescherming van mens en milieu.

Artikel 3

Op het grondgebied van het Vlaamse Gewest en onverminderd de bevoegdheid van de Vlaamse regering om het gebruik te reglementeren van andere stoffen die giftig of gevaarlijk zijn voor mens en

milieu, is het voor alle openbare diensten verboden gebruik te maken van bestrijdingsmiddelen :

- a) in de openbare parken en plantsoenen ;
- b) op minder dan 6 meter van waterlopen, vijvers, moerassen of andere oppervlaktewaters ;
- c) op wegranden, bermen en andere terreinen van het openbare domein die deel uitmaken van de weg of er bij horen, autosnelwegen, waterwegen en spoorwegen inbegrepen ;
- d) in natuur- en bosgebieden of kwetsbare gebieden zoals vallei- of brongebieden, zoals bedoeld in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het bosdecreet van 13 juni 1990 ;
- e) op de terreinen die al dan niet behoren tot het openbaar domein, waarvan een overheid eigenaar, vruchtgebruiker, pachter, opstalhouder of huurder is en die voor openbaar nut worden gebruikt of horen bij een gebouw dat voor openbaar nut wordt gebruikt.

Dit verbod gaat in vanaf 1 januari 2004.

Onverminderd de geldende wetgeving, in geval van acute en redelijkerwijze niet te voorziene plagen die een gevaar inhouden voor mens en/of milieu of in het geval van situaties die een ernstige bedreiging vormen of kunnen vormen voor de veiligheid van de mens en waarvoor tegelijkertijd geen afdoende alternatieve bestrijdingswijzen voorhanden zijn, kan de openbare dienst tijdelijk van dit verbod afwijken, mits de dienst dit onmiddellijk meldt aan de minister bevoegd voor leefmilieu.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen inzake de gevallen waarin het vorige lid van toepassing is en inzake de tijdelijkheid.

Artikel 4

De openbare diensten bezorgen aan de minister bevoegd voor leefmilieu ten laatste tegen 1 juni 2003 een reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen voor hun dienst. Dit programma bevat de nodige maatregelen om uitvoering te geven aan het verbod zoals bepaald in artikel 3. Een openbare dienst kan in het reductieprogramma een afwijking vragen op het verbod bepaald in artikel 3, eerste en tweede lid. De openbare dienst verstuurt daartoe het reductieprogramma bij aangetekend schrijven

naar de minister bevoegd voor leefmilieu, die er binnen de drie maand en na ontvangst uitspraak over doet. De beslissing van de minister bevoegd voor leefmilieu wordt binnen de vijftien dagen bij aangetekend schrijven bezorgd aan de openbare dienst die een afwijking aanvraagt. Bij gebrek aan tijdige betekening aan de openbare dienst, wordt het reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen geacht te zijn goedgekeurd.

De Vlaamse regering kan nadere regels vastleggen inzake inhoud en procedure van een reductieprogramma voor bestrijdingsmiddelen.

Artikel 5

De Vlaamse regering trekt financiële stimuli uit voor gemeenten die informatiecampagnes opzetten ten behoeve van particulieren, met de bedoeling het gebruik van bestrijdingsmiddelen door de huishoudens terug te dringen.

Artikel 6

Alle schendingen van dit decreet worden onderzocht, vervolgd en bestraft overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
